

Invataturile lui Neagoe Basarab catre fiul sau Teodosie

"Invataturile lui Neagoe Basarab catre fiul sau Teodosie", opera baroca, numita de B. P. Hasdeu "falnic monument de literatura, politica, filozofie si elocinta la strabunicii nostri", scrisa in spiritul Renasterii, este o carte de invatatura, un manual de educatie morala si politica si in acelasi timp un testament pentru urmasi, cuprinzand sfaturi, maxime si invataturi ale domnitorului Neagoe Basarab (1512-1521) pentru fiul sau si urmasii acestuia la tronul Tarii Romanesti.

Apartinand genului parenetic (categoria sfaturilor, indemnurilor etc), "Invataturile" folosesc izvoare bizantine si slave, restructurate insa dupa un plan care nu se mai intalneste in nicio scriere similara.

Intre izvoarele folosite de Neagoe Basarab se afla scrieri religioase, indeosebi "Biblia", cu "Vechiul si Noul Testament" si cartile populare care circulau in epoca, "Varlaam si Ioasaf", "Alexandrina", "Fiziologul", "Calatoria Maicii Domnului in iad", legenda despre "Lemnul crucii".

Lucrarea este impartita in doua parti, prima parte cuprinzand o expunere teoretica a doctrinei clasice a monarhiei bizantine, dupa care este inserata o apologie de texte pedagogice, menita a ilustra ideile generale expuse la inceput.

Cele mai importante capitole sunt acelea care trateaza despre modul in care domnul trebuie sa-i cinstiasca pe boieri sau sa-i pedepseasca in anumite cazuri (capitolul 5), despre alegerea dregatorilor si scoaterea lor din functii (capitolul 6), despre cum trebuie sa se comporte la masa si despre neajunsurile betiei (capitolul 7), despre "solii si razboaie" (capitolul 8, cel mai extins, si, in intregime original), despre cum trebuie sa judece domnul pe supusii sai (capitolul 9).

Sfaturile cu caracter laic, practic, dina ceste capitole, sunt urmate de lungi dizertatii religios-morale pe aceeasi tema, pe care autorul le-a preluat din cartea unui autor bizantin din sec al XI-lea, Simion Monahul.

Prin interesul pentru zugravirea principelui ideal, "Invataturile" se dovedesc intrutotul contemporane secolului lui Machiavelli. Exista in "Invataturile", ca si in "Principele" lui Machiavelli, o intreaga tehnica a stapanirii de sine, avertismente fata de comportamente ce ar pune in primejdie prestigiul domnului si puterea sa.

In ceea ce priveste metodele de carmuire, "Invataturile" sunt net impotriva amoralismului politic ce domina in Europa Renasterii. Neagoe pledeaza impotriva hotaririlor luate dupa bunul plac al domnului, impotriva uciderilor fara judecata ori a judecatilor sumare, concepand guvernarea ca implinire a unei legi a carei suprema tinta este indreptarea oamenilor, si nu supunerea lor.

Daca scrierea si-a pastrat vioiciunea si prospetimea, putand fi citita astazi cu un interes mai mult decat documentar, faptul se datoreaza tocmai insusirilor structural-literare, in care sunt transmise ideile si care abunda in imagini si formulari.

In stilul retoric, vocea impersonala a naratorului, care priveste evenimentele dintr-un exterior auctorial, este inlocuita de implicarea totala in discurs, acesta prezentand marcile auctoriale specifice: adresare directa exprimata prin frecvente vocative, persoana a doua a pronumelor si a

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

verbelor. Pe acestea se aplica ornamentele artei oratorice : amplificarea discursului, perioada frastica, ritmarea frazei, atitudinea persuasiva accentuata, folosirea unor figuri de stil specifice, metafora, alegoria, parabola.

Timpul narativ este prezentul, creand totusi o impresie de irealitate, de voce venind de dincolo de timp, tocmai din aceasta proiectie a intregului spatiu epicizat intr-un abis temporal al vremurilor viitoare.

"Invataturile" lui Neagoe Basarab tin de o indelungata experienta a vietii, de conturarea unor norme de conduita pentru un personaj situat cel mai sus in ierarhia laica a vremii.

Stilul gnomic al textului aminteste de vechile sentinte ale clasicilor greci, de posibilitatea acestora de a apela la inteligenta zeiasca, la oracole si la profeti divini.

Sursa Imagine:www.freeschoolclipart.com